

Zmiany w nadzorze pedagogicznym – nowe rozporządzenie

Marcin Majchrzak

Problematyka sprawowania nadzoru pedagogicznego jest tematem bardzo istotnym z punktu widzenia wszystkich szkół. W związku z reformą oświaty warto jeszcze raz prześledzić najważniejsze przepisy, które regulują zasady jego sprawowania, i zapoznać się z wprowadzonymi zmianami.

Docelowo nadzór pedagogiczny ma służyć doskonaleniu systemu oświaty, a także przyczynić się do jego jakościowego rozwoju.

Podstawowe regulacje prawne dotyczące zasad sprawowania nadzoru pedagogicznego są obecnie zawarte w *Ustawie Prawo oświatowe*, a także w wydanym na jej podstawie *Rozporządzeniu MEN z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego*. Zasady sprawowania nadzoru pedagogicznego nie uległy rewolucyjnej zmianie, lecz z pewnością pojawiło się kilka nowości, na które warto zwrócić uwagę.

Zgodnie z przepisami przejściowymi (art. 309 *Ustawy Przepisy wprowadzające ustawę Prawo oświatowe*) od 1 września 2017 r. do czasu zakończenia kształcenia w dotychczasowych gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych nadzór pedagogiczny nad tymi szkołami jest sprawowany według przepisów *Prawa oświatowego*.

WAŻNE!

Do czynności z zakresu nadzoru pedagogicznego, podjętych i niezakończonych przed 1 września 2017 r., stosuje się przepisy *Ustawy o systemie oświaty*, w brzmieniu sprzed 1 września 2017 r.

REGULACJE USTAWOWE

Oczywiście, tak jak to miało miejsce dotychczas, obowiązek sprawowania nadzoru pedagogicznego nad publicznymi i niepublicznymi szkołami spoczywa na kuratorze oświaty (art. 51 ust. 1 pkt 1 *Prawa oświatowego*). Natomiast nadzorowanie i koordynowanie działań kuratorów oświaty w tym zakresie należy do ministra właściwego ds. oświaty i wychowania. Istnieją w tej kwestii wyjątki, jak choćby w przypadku szkół artystycznych czy szkół rolniczych. Ogólny zakres nadzoru pedagogicznego określa obecnie art. 55 *Prawa oświatowego*. Na podstawie tego przepisu nadzór pedagogiczny polega na:

- 1) obserwowaniu, analizowaniu i ocenianiu przebiegu procesów kształcenia i wychowania oraz efektów działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkół,
- 2) ocenianiu stanu i warunków działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkół,
- 3) udzielaniu pomocy szkołom, a także nauczycielom, w wykonywaniu ich zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych,
- 4) inspirowaniu nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów.

Warto zauważyć, że pewnemu doprecyzowaniu – w porównaniu ze starym stanem prawnym – uległo brzmienie pkt 4 wymienionego wyżej. W analogicznym przepisie uso. (art. 33 ust. 1 pkt 4) mowa była wyłącznie o inspirowaniu nauczycieli do innowacji pedagogicznych, metodycznych i organizacyjnych.

Natomiast w zakresie wskazanym w pkt 1 i 2 nadzorowi podlegają obecnie w szczególności:

- ▶ posiadanie przez nauczycieli wymaganych kwalifikacji do prowadzenia przydzielonych im zajęć (w nowym stanie prawnym nastąpiło doprecyzowanie tego przepisu, w analogicznym przepisie uso. – art. 33 ust. 2 pkt 1 – mowa była o nadzorowaniu zgodności zatrudniania nauczycieli z wymaganymi kwalifikacjami),
- ▶ realizacja podstaw programowych i ramowych planów nauczania,
- ▶ przestrzeganie zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzania egzaminów, a także przestrzeganie przepisów dotyczących obowiązku szkolnego oraz obowiązku nauki,
- ▶ przestrzeganie statutu szkoły,
- ▶ przestrzeganie praw dziecka i praw ucznia oraz upowszechnianie wiedzy o tych prawach,
- ▶ zapewnienie uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki.

Podobnie jak dotychczas, zadania z zakresu nadzoru pedagogicznego spoczywają również na dyrektorze szkoły oraz nauczycielach zajmujących w niej stanowisko kierownicze (art. 60 ust. 7

Prawa oświatowego). Nadzór ten sprawowany jest w stosunku do nauczycieli zatrudnionych w szkole.

NADZÓR KURATORA OŚWIATY

Kurator oświaty sprawuje zadania z zakresu nadzoru pedagogicznego przy pomocy nauczycieli zatrudnionych na stanowiskach wymagających kwalifikacji pedagogicznych w kuratoriach oświaty oraz w urzędach tych organów lub podporządkowanych im jednostkach organizacyjnych (art. 60 ust. 8 *Prawa oświatowego*). Nauczyciele ci, wykonując czynności z zakresu nadzoru pedagogicznego, mają prawo:

- ▶ wstępu do szkół,
- ▶ wglądu do prowadzonej przez szkołę dokumentacji dotyczącej przebiegu nauczania, wychowania i opieki oraz organizacji pracy,
- ▶ wglądu do znajdujących się w szkole dokumentów nauczycieli potwierdzających kwalifikacje do prowadzenia przydzielonych im zajęć,
- ▶ udziału w posiedzeniu rady pedagogicznej, po uprzednim powiadomieniu dyrektora szkoły,
- ▶ wstępu w charakterze obserwatora na zajęcia dydaktyczne, wychowawcze, opiekuńcze i inne zajęcia organizowane przez szkołę,
- ▶ przeprowadzania badań służących ocenie efektywności działalności dydaktycznej, wychowawczej oraz opiekuńczej szkoły.